

DE MUUR IN HET MIDDEN VAN HET BOEK

Jon Agee (tekst en illustraties)

(door Inger Bos)

OVER DE MAKER

Jon Agee (1960) is opgegroeid in Nyack (New York, Amerika) vlak bij de rivier de Hudson. Hij werd door zijn moeder volop aangemoedigd om te tekenen. Jon hield er als kind van om voorwerpen en figuren in beweging te tekenen, zoals vliegtuigen, racewagens en sporters. De boeken die hij toen al mooi vond, zijn 'Book of nonsense' van Edward Lear, de boeken van Dr. Seuss en 'Winnie-The-Pooh' van A.A. Milne. Jon heeft de kunstacademie in New York gedaan, waar hij voor de richtingen schilderen, beeldhouwen en film heeft gekozen. Als student dacht Jon dat hij schilder of filmmaker zou worden. Als hij aan het tekenen was, maakte hij vooral strips. Zijn eerste prentenboek was 'If snow falls' (1982). Sindsdien heeft hij niet alleen prentenboeken gemaakt, maar ook leesboeken en boeken waarin met woorden wordt gespeeld, zoals een boek met alleen maar palindromen. In 2017 is in Nederlandse vertaling in de reeks Tijgerlezen zijn boek 'Is er leven op Mars?' verschenen. Op zijn website laat Jon weten dat hij de 'goot' (de binnenkant van de rug, in het midden van een prentenboek) het lastigst vindt bij het maken van een prentenboek: 'Where your beautiful double page spread gets swallowed up in the middle!' Bijzonder dat juist die goot zo'n grote rol speelt in zijn boek 'De muur in het midden van het boek' (2019).

Bronnen: www.jonagee.com, www.readbrightly.com (meet the illustrator).

1. VOOR HET LEZEN

Omslag - Laat de voorkant van het boek aan de juryleden zien.

- Wat zien jullie allemaal op het omslag? (een eend, een mannetje in een ridderpak met een bord in zijn hand, een muur waar een steen uit is gevallen, een reus/monster die over de muur heenreikt, een struikje)
- Hebben jullie wel eens eerder zo'n ridderpak gezien? Hoe voelt zo'n pak, denken jullie? Hoe is het om te dragen? En waarom zou je zo'n pak dragen? (hard, stevig; zwaar; ter bescherming van scherpe zwaarden of lansen, ...)
- De muur op het omslag is een hoge muur. Waarvoor gebruiken mensen muren? (voor huizen, om (speel)tuinen heen, om schoolpleinen heen; om iets binnen of juist buiten te houden; ...)
- Als er een steen uit een muur valt, is de muur minder stevig. Waarom is dat gevaarlijk, denken jullie? (dan kan een muur gemakkelijker instorten; een omvallende muur kan voor verwondingen zorgen bij mensen en dieren die in de buurt lopen; een omgevallen muur beschermt niet meer; ...)

Vertel hoe vroeger in de tijd van de ridders alle steden een muur hadden om de mensen in de stad te beschermen en om vervelende mensen buiten te houden. Vertel eventueel ook hoe sommige landen een muur bouwen om het land te beschermen.

Omslag - Laat de achterkant van het boek aan de juryleden zien.

- Wat zien jullie op de tekening op de achterkant? (de muur, een muisje dat wegrent voor het water)
- Wat denken jullie dat er aan de hand is? Is de muur hier ook om te beschermen? (de muur beschermt het mannetje tegen het monster, de muur beschermt het monster tegen het water, ...)

Titel - Praat met de juryleden over de titel.

- De titel staat in grote zwarte stevige letters op het bord van de ridder. De ridder loopt met dat bord langs de muur. Wat is hij aan het doen, denken jullie? Hoe kijkt hij daarbij? (hij maakt reclame, hij wil laten zien dat de muur er is, hij wil laten zien hoe blij hij met de muur is, ...)
- Dit verhaal gaat over een muur in het midden van het boek. Waar zien jullie die muur als ik straks het boek opensla? (links of rechts op een pagina, zoals ook op het omslag te zien; in het midden van de dubbele pagina; ...)

2. TIJDENS HET LEZEN

- Het verhaal begint en eindigt op de schutbladen. Vraag bij het eerste schutblad en de spread met de titelpagina wat de juryleden zien. Lees daarna de tekst eerst een keer helemaal voor en laat kort de prenten zien. Er staat weinig tekst in het boek, maar er gebeurt veel in de tekeningen. Laat de juryleden weten dat zij later meer tijd krijgen om de prenten te bekijken en te bespreken.
- Het is niet direct duidelijk dat de ridder de verteller is. Dat blijkt later uit: "De muur beschermt deze kant van het boek...". Laat bij het voorlezen merken dat de ridder de verteller is en dat hij vrolijk gestemd is ("Gelukkig maar."). Leg de nadruk op wat "deze kant" is voor de ridder en wat de "andere kant" is.
- Vraag de juryleden om tijdens de eerste keer luisteren en kijken op te letten welke figuren er nog meer in het verhaal voorkomen, naast de ridder, de eend, de muis en het monster.

3. NA HET LEZEN

Personages – Bespreek met de juryleden de personages in het verhaal.

- Welke figuren komen naast de ridder in dit verhaal voor? (neushoorn, tijger, aap, eend, muis, monster, krokodil, slakje, veel kleine visjes, grote vis, supergrote vis)
- Hoe gedraagt de ridder zich? Hoe zien jullie dat op de tekeningen? (de ridder is eerst heel blij met de muur, hij kijkt de lezer aan en wil hem/haar ook laten zien hoe veilig het is aan zijn kant van de muur, de ridder vertrouwt niet wat er aan de andere kant van de muur gebeurt; als de ridder doorkrijgt wat er aan zijn kant van de muur gebeurt, kan hij dat eerst niet geloven; hij is blij dat hij gered wordt, maar schrikt daarna ook: nu is hij aan die enge andere kant van de muur, bij het monster; de ridder twijfelt of hij met het monster mee moet gaan, maar loopt daarna toch enthousiast achter hem aan; ...)
- De schrijver/tekenaar heeft ervoor gekozen om het mannetje een ridder te laten zijn. Ridders zijn in verhalen vaak stoer en dapper. Vinden jullie het mannetje een echte ridder? Mag iemand die altijd stoer doet ook wel eens bang zijn? (deze ridder is eerst dapper, maar later niet meer; ...)
- Hoe gedragen de andere dieren zich? Hoe zien jullie dat op de tekeningen? (de neushoorn, tijger en aap proberen gevaarlijk te doen, maar lijken een beetje sloom; ze schrikken van de muis; de muis krijgt op zijn kop van het monster; het monster kijkt met verbazing naar de ridder en moet heel hard lachen omdat de ridder denkt dat hij eng is; de eend kijkt met verbazing naar het stijgende water,

maar geniet er ook wel van; de eend schrikt van de krokodil; de vissen gedragen zich vijandig: ze eten alles op wat ze zien; de supergrote vis kijkt tevreden nadat hij de andere vis heeft opgegeten; ...)

- Wat vinden jullie van de andere dieren en van het monster? (eng, grappig, sloom, stoer, ...)

Verhaal - Bespreek met de juryleden een aantal verhaalelementen.

- In het begin van het verhaal lijkt de kant van het ridder het veiligst. Aan de andere kant waren de wilde dieren te zien. Wat dachten jullie dat die wilde dieren zouden doen? (over de muur heenspringen; door de muur heen breken; ...)
- Later blijkt de kant van de ridder helemaal niet zo veilig te zijn, met het stijgende water en de krokodil. En aan de andere kant kwam het monster in beeld. Aan welke kant wilden jullie toen liever zijn? Waarom?
- Bijna aan het eind van het verhaal redt het monster de ridder. Wat dachten jullie dat er vervolgens met het monster en de ridder zou gebeuren? (het monster zou de ridder gevangennemen of zelfs opeten; ...)
- Hebben jullie patronen ontdekt in het verhaal? (aan de rechterkant lijkt het veilig, maar dat is het niet; aan de linkerkant lijken de wilde dieren gevaarlijk, maar dat zijn ze niet; aan de linkerkant lijkt het monster gevaarlijk, maar dat is het niet; aan de rechterkant lijkt de krokodil met de scherpe tanden gevaarlijk, maar dat is hij niet; aan de rechterkant lijken de kleine visjes, de grote vis en de supergrote via ongevaarlijk (geen scherpe tanden), maar dat zijn ze wel; ...)

Taal - Bespreek met de juryleden de taal in het verhaal.

- De ridder praat tegen de lezer, tegen ons. Hij weet dat er aan de andere kant van de muur een monster is. Hij noemt het monster het allergevaarlijkst. Zijn jullie dat met hem eens? Waarom?
- Er staan een paar tegenstellingen in de tekst, zoals deze en de andere kant van de muur, veilig en allergevaarlijkst. Het monster noemt zichzelf aardig. Passen de woorden aardig en monster bij elkaar, vinden jullie?
- Kennen jullie nog meer tegenstellingen? (groot/klein; dichtbij/ver; lang/kort; ...)
- De ridder gebruikt aan de andere kant van de muur veel uitroepen, zoals "Wow!" en "O NEE!". Hoe komt dat, denken jullie? (de ridder is niet meer rustig aan het vertellen over de muur, maar hij voelt nu hoe het is om aan de andere kant te staan; de ridder is eerst heel blij, daarna heel geschrokken en later heel opgelucht en misschien ook wel weer een beetje bang voor de andere kant van de muur; ...)

Humor - Bespreek met de juryleden de humor in het verhaal.

- Wat maakt dit verhaal grappig, vinden jullie: de tekst, de tekeningen of tekst & tekeningen samen? (in het verhaal gebeurt steeds iets anders dan je verwacht, zowel aan de ene kant van de muur als aan de andere kant; tekst en tekeningen vertellen vaak iets anders: "Deze kant van het boek is veilig.", terwijl het water aan het stijgen is; wilde dieren die bang zijn voor een muis; ...)
- Wat vinden jullie het grappigste onderdeel van het verhaal? Welke tekening is het grappigst?

Illustraties - Bespreek met de juryleden de illustraties.

- Denken jullie dat het verhaal te begrijpen is zonder de tekeningen? (dan zou het verhaal niet zo grappig zijn: het beeld toont vaak het tegenovergestelde van wat de tekst zegt)
- Er zit niet alleen een patroon in het verhaal, maar ook in de prenten. Welke herhalingen of tegenstellingen in de tekeningen zien jullie? (de ladder die schuin tegen de muur staat/de wilde dieren die schuin tegen de muur staan; de eend rechts/de muis links; de muis die zich bukt/het monster dat zich buigt; de scherpe punttanden van de krokodil/de punten op de knots en de muts van het monster; de vorm van de wegzwemmende kleine visjes/de knop op de ridderhelm; kleine en grote vissen/kleine ridder en groot monster; ...)
- Wat vinden jullie van de tekeningen? Passen ze goed bij het verhaal, vinden jullie? Had het monster bijvoorbeeld ook kleren met alleen maar vrolijke kleuren aan kunnen hebben? Ziet de supergrote vis er wel eng genoeg uit?
- Wat vinden jullie van die muur in het midden en dat jullie beide kanten van de muur kunnen zien? Vertel hierbij hoe de maker van het boek op het idee kwam!

Creatieve opdracht

Materiaal

- Kleurpotloden
- Wit tekenpapier

Laat de juryleden het tekenpapier doormidden vouwen en in het midden een muur tekenen. Of geef hen een blad waarop in het midden al een muur getekend staat. De juryleden staan zelf aan de linkerkant van de muur.

- Welk dier of welk sprookjesfiguur vinden zij zo eng dat ze blij zijn dat het aan de andere kant van de muur staat? Laat hen dat dier of sprookjesfiguur tekenen.
- En welk (enge) dier komt er aan de kant van de juryleden bij?
- Door wie of wat worden de juryleden gered? Past dat ook nog op de tekening?

EXTRA TITELS

- Vos is een boef / Daan Remmerts de Vries (Gottmer, 2019) – vooroordelen
- De muis en de muur / Britta Teckentrup (Gottmer, 2018) – angsten, nieuwsgierigheid
- Bas & Daan graven een gat / Mac Barnett (Hoogland & Van Klaveren, 2015) – combinatie tekst/beeld
- Ik wil mijn hoed terug / Jon Klassen (Gottmer, 2012) – combinatie tekst/beeld

Juryleden kunnen online op de KJV-boeken reageren.

Ga naar www.kjv.be, klik op 'Welke boeken moet ik lezen' en dan op de groep en het boek in kwestie.